

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Sžr/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 1008200036
Dátum vydania rozhodnutia: 23. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:1008200036.7

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu Prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha PhD. a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD., v právnej veci navrhovateľov: 1/ STRABAG Pozemné a inžinierske staviteľstvo s.r.o. (do 31. decembra 2014 ZIPP BRATISLAVA, spol. s r.o.), so sídlom Mlynské Nivy 61/A, Bratislava, IČO: 31 355 161, 2/ Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom Primaciálne námestie 1, Bratislava, proti odporcovi: Okresný úrad Bratislava, pozemkový a lesný odbor, so sídlom Tomášikova 46, Bratislava, za účasti: 1/ M. M.Z., V. D. XXXX/XX, V. 2/ L. V., bytom M. O.. XXX, P. C., Č. E., 3/ C. Y., bytom X. B. XXX/XX, V., všetci traja zastúpení: K. V., M. O.. XXX, P. C., I. E. 4/ L. Y., bytom D. XXXX/X, V., zastúpená: JUDr. Vladimír Kyselák, hosťujúci euroadvokát, so sídlom Pražská 140, Příbram I/140, Česká republika, 5/ JUDr. Margita Hrivňáková - SKP úpadcu AJG, s.r.o., so sídlom Landererova 1, Bratislava, IČO: 35 885 831, zastúpená: GRMAN & PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Pribinova 25, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave (právneho predchodcu odporcu) č. j. (1566/92), zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007, konajúc o odvolaniach navrhovateľov 1/ a 2/ a zúčastnenej osoby 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/6/2008-457 zo dňa 25. októbra 2018, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/6/2008-457 zo dňa 25. októbra 2018 mení tak, že rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Bratislave č. j. (1566/92), zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

II. Navrhovateľovi 1/ náhradu trov prvostupňového konania nepriznáva. Navrhovateľovi 2/, ako aj zúčastneným osobám v 1/ až 5/ rade, trovy prvostupňového konania n e p r i z n á v a .

III. Navrhovateľovi 1/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Navrhovateľovi 2/, ako aj zúčastneným osobám v 1/ až 5/ rade, trovy odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e :

I.

Priebeh administratívneho a súdneho konania

1. Rozhodnutím č. j. (1566/92), zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007 Obvodný pozemkový úrad v Bratislave (do účinnosti zák.č. 183/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy dňa 30.6.2013 právny predchodca odporcu) rozhodol vo veci uplatneného reštitučného nároku na vydanie nehnuteľnosti tak, že:

Oprávnené osoby E.. Š. Y. a L. Y. (ďalej aj ako „oprávnené osoby“) podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 229/1991 Zb.“), ako povodní vlastníci nehnuteľnosti každý v podiele 1, spĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb.

Oprávneným osobám sa priznáva vlastnícke právo k nehnuteľnosti na C-KN parc. č. XXXX/XXX - ostatná plocha o výmere XXX m² v k. ú. M. X., vytvorenej z častí pôvodnej EN parcely č. XXXX, každému v podiele 1, podľa geometrického plánu č. 60/2007/2 vyhotoveného v k. ú. M. X. zememeračskou kanceláriou GEOMEPR Bratislava, úradne overeného Správou katastra pre Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu dňa 05. októbra 2007 pod č. 2581/07.

Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia bude vlastnícke právo k dotknutej nehnuteľnosti zapísané na Správe katastra pre Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu v príslušnom katastrálnom území nasledovne:

A:

Katastrálne územie C-KN parc. č. výmera v m² druh pozemku
M. X. XXXX/XXX XXX D. P.

B: vlastník

E.. Š. Y., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, rod. č. XXXXXX/XXX, bytom D. XXXX/X V., v podiele 1
L. Y., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, rod. č. XXXXXX/XXX, bytom D. XXXX/X V., v podiele 1.

Oprávneným osobám sa ukladá povinnosť podľa § 6 ods. 5 zákona č. 229/1991 Zb. vrátiť alikvotnú časť kúpnej ceny za nehnuteľnosť, a to spolu sumu vo výške 16.260 Sk.

2. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán poukázal na to, že oprávnené osoby si dňa 31. decembra 1992 uplatnili na bývalom Pozemkovom úrade Bratislava mesto nárok na vydanie nehnuteľnosti EN parcely č. XXXX nachádzajúcej sa v katastrálnom území M. X.. Oprávnené osoby kúpnu zmluvou zo dňa XX. L. XXXX (schválená pod č. XX/XX) odpredali EN parc. č. XXXX. k. ú. M. X. o výmere X.XXX m² bývalej Výstavbe hlavného mesta SSR Bratislavy, pre výstavbu OS M. X. - Y. Y..

3. O nároku oprávnených osôb rozhodol Okresný úrad Bratislava IV, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva dňa 30. decembra 2003 rozhodnutím pod č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07, v ktorom konštatoval, že oprávnené osoby spĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb. a priznal im vlastnícke právo k časti vykúpenej parcely č. XXXX o výmere X.XXX m². Táto časť pôvodnej nehnuteľnosti bola voľná, nezastavaná, bola zameraná geometrickým plánom č. 26/2002, ktorým boli vytvorené nové parcely č. XXXX/XXX o výmere XXX m² a č. XXXX/XXX o výmere XXX m². Toto rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Bratislave rozsudkom č. k. 3Sp/20/2004-12 zo dňa 06. októbra 2005, ktorý v rámci skúmania reštitučného titulu skonštatoval, že kúpna zmluva zo dňa 28. januára 1986 bola uzatvorená v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok.

4. Predmetom rozhodovania správneho orgánu zostala zvyšná časť z vykúpenej parcely č. XXXX (novovytvorená parcelu č. XXXX/XXX z parcel č. XXXX/XXX, XXXX/XXX, XXXX/XXX, XXXX/XXX) prevedená na základe kúpnej zmluvy zo dňa 28. januára 1986, ktorá je v súčasnosti

zastavaná a bola prevedená povinnou osobou na iný subjekt po účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. V dôsledku porušenia § 5 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. bol takýto právny úkon vyhodnotený ako je neplatný a nebrániaci vydaniu nehnuteľnosti oprávnenej osobe. Na základe uvedeného vyslovil názor, že súčasní zapísaní vlastníci nehnuteľností parc. č. XXXX/XXX (navrhovateľ 1/), č. XXXX/XXX (spoločnosť ASSEZ, a.s.) a č. XXXX/XXX (AJG s.r.o., zúčastnená osoba 5/), z ktorých bola vytvorená novovzniknutá parc. č. XXXX/XXX, nie sú povinnými osobami. Nehnuteľnosť parc. č. XXXX/XXX je v súčasnosti vo vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (v správe Mestskej časti M. X.) a vydaniu predmetnej nehnuteľnosti nebráni ani tá skutočnosť, že pozemok je zastavaný, nakoľko k zastavaniu nehnuteľnosti došlo po účinnosti zákona č. 229/1991 Zb.

5. K existencii prekážky vydania pozemku podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb. uviedol, že ňou nie je ani stavebné povolenie v roku 1987, nakoľko prekážkou sú iba tie stavby, ktoré boli zahájené pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. (tzn. pred 24. júnom 1991) a boli zahájené do dvoch rokov po vydaní stavebného povolenia. Ako dôkaz pre tento záver uviedol znalecký posudok zo dňa 31. júla 1992 (znalkyňa z odboru ceny a odhady, odvetvie nehnuteľnosti, C.. U. T.) vypracovaný na parc. č. XXXX k. ú. M. X., kde sa uvádza, že po obhliadke v teréne k 27. júlu 1992 možno konštatovať, že na pozemku nie sú žiadne porasty, ani objekty, ani spevnené prístupy. Pri dolnom konci pozemku pretína pozemok autami v teréne vyjazdená prašná provizórna cesta. Pozemok je zaburinený, nachádza sa na ňom povylievaná betónová zmes, ako aj neriadená skládka starých nepotrebných betónových panelov a inej sute. Súčasne správny orgán zdôraznil, že zákonodarca pod slovným spojením „povinná osoba je povinná s nehnuteľnosťami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára“ rozumel prenájom pozemku, nie však jeho zastavanie, čím by došlo ku zmene podstaty (charakteru) pozemku.

6. Proti uvedenému rozhodnutiu správneho orgánu podali navrhovatelia 1/ a 2/ na Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „krajský súd“) opravné prostriedky podľa 3. hlavy 5. časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj ako „OSP“), o ktorých krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 1S/6/2008-60 zo dňa 09. júna 2011 tak, že napadnuté rozhodnutie právneho predchodcu odporcu zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ a e/ OSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd vyslovil právny názor, že možnosť vydania zastavaného pozemku alebo jeho časti je viazaná na okolnosť, či stavba nebráni účelu využitia pozemku, tzn. dôležitá je okolnosť, či stavba nebráni poľnohospodárskemu využitiu a nie skutočnosť, že na dotknutom pozemku v čase uplatnenia nároku bol pozemok nezastavaný. Na základe uvedeného krajský súd dospel k záveru, že predmetný pozemok nemožno vydať, pretože je súčasťou sídliska Y. Y., v jeho bezprostrednej blízkosti stoja obytné domy a cez neho prechádza a stredom križuje komunikácia a chodník, a tieto stavby bránia jeho poľnohospodárskemu využitiu.

7. Rozsudok krajského súdu č. k. 1S/6/2008-60 zo dňa 09. júna 2011 bol uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/134/2011 zo dňa 10. júla 2012 zrušený a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie, a to z dôvodu procesných pochybení krajského súdu a s tým súvisiacich nedostatkov odôvodnenia rozsudku krajského súdu. Po vrátení veci vydal krajský súd dňa 19. augusta 2013 uznesenie č. k. 1S/6/2008-205, ktorým zastavil konanie voči spoločnosti ASSEZ a.s. z dôvodu, že dňom 14. marca 2013 bola spoločnosť vymazaná z Obchodného registra.

8. Krajský súd vo veci ďalej konal a rozhodol dňa 04. septembra 2014 rozsudkom č. k. 1S/6/2008 - 239 tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení tohto rozsudku krajský súd poukázal na to, že oprávnené osoby si nárok na vydanie nehnuteľnosti parcela č. XXXX o výmere XXXX m² uplatnili jedným návrhom, o ktorom v celom rozsahu rozhodol Okresný úrad Bratislava IV dňa 19. júna 2001 rozhodnutím č. j. 0496/01-10/JO7, zn. 1566/92, ktorým vlastnícke právo k parcele č. XXXX o výmere X.XXX m² oprávneným osobám nepriznal z dôvodu nespĺnenia podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb. Toto rozhodnutie právneho predchodcu odporcu bolo rozsudkom krajského súdu zo dňa 31. januára 2002 č. k. 24S/161/02-17 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a doplnenie dokazovania. Následne právny predchodca odporcu vydal dňa 02. mája 2002 rozhodnutie č. 1566/92, zn. 679/02-10/JO7, ktorým rozhodol tak, že pozemky parcela č. XXXX/XXX o výmere XXX m² a parcela č. XXXX/XXX o výmere XXX m² sa vydávajú reštituentom a pozemok parcela č. XXXX D. výmere

XXX m² sa nevydáva. Oprávneným osobám sa nepriznalo vlastnícke právo k tejto výmere z dôvodu, že nehnuteľnosť je zastavaná v zmysle § 11 zákona č. 229/1991 Zb. a nie je možné ju vydať. Správny orgán tiež uviedol, že nepriznaním vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti nie je dotknuté právo oprávnenej osoby na náhradu v zmysle § 11 ods. 2 alebo § 15 a § 16 zákona č. 229/1991 Zb.

9. Krajský súd v rozsudku zo dňa 4. septembra 2014 argumentoval, že proti rozhodnutiu právneho predchodcu odporcu zo dňa 02. mája 2002 v časti, ktorá sa týkala zastavaného pozemku o výmere XXX m², nebol podaný opravný prostriedok. Opravné prostriedky boli podané len v ostatnej časti rozhodnutia správneho orgánu (týkajúcej sa nezastavaných pozemkov). Rozhodnutie zo dňa 02. mája 2002 bolo rozsudkom č. k. 19S/156/02-29, 19S/205/02 zo dňa 28. novembra 2002 zrušené a vec bola vrátená správneho orgánu na ďalšie konanie, v ktorom právny predchodca odporcu vydal rozhodnutie č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003 (týkajúce sa iba vydania parciel XXXX/XXX a XXXX/XXX) následne potvrdené rozsudkom krajského súdu č. k. 3Sp/20/2004-12 zo dňa 06. októbra 2005).

10. Na základe uvedeného krajský súd vyslovil názor, že rozhodnutie správneho orgánu v časti týkajúcej sa výmery XXX m² je právoplatné rozhodnutím č. 1566/92, zn. 679/02-10/J 07 zo dňa 02. mája 2002 a správny orgán nemal opätovne rozhodovať z dôvodu res iudicata, pričom mal postupovať podľa § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb.

11. Rozsudok krajského súdu č. k. 1S/6/2008 - 239 zo dňa 04. septembra 2014 bol uznesením NS SR sp. zn. 6Sžo/43/2015 zo dňa 24. augusta 2016 zrušený a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd nesúhlasil s názorom krajského súdu, že rozhodnutie správneho orgánu v časti týkajúcej sa výmery XXX m² je právoplatné rozhodnutím č. 1566/92, zn. 679/02-10/J07 zo dňa 02. mája 2002 a správny orgán nemal opätovne rozhodovať z dôvodu res iudicata. Odvolací súd vyslovil názor, že rozsudkom krajského súdu č. k. 19S/156/02-29, 19S/205/02 zo dňa 28. novembra 2002 bolo zrušené celé rozhodnutie č. 1566/92, zn. 679/02-10/J07 zo dňa 02. mája 2002 a nie len jeho časť. Odvolací súd preto nepovažoval za pochybenie právneho predchodcu odporcu, ktorý napadnutým rozhodnutím č. 1566/92, zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007 vyslovil, že oprávnené osoby spĺňajú podmienky zákona uvedené v § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb., a preto im priznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam opísaným vo výroku napadnutého rozhodnutia aj v časti týkajúcej parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² v k. ú. M. X.. Uviedol, že krajský súd, riadiac sa nesprávnym právnym názorom sa potom riadne nevysporiadal s vznesenými odvolacími námietkami, tak ako to uviedol NS SR vo svojom zrušujúcom uznesení 1Sžr 134/2011 zo dňa 10. júla 2012 NS SR.

12. Po vrátení veci krajský súd reagoval na úmrtie pôvodne oprávnenej osoby E.. Š. Y., jeho právnymi nástupcami sa stali zúčastnené osoby 1/, 2/ a 3/.

13. Po následnom opätovnom preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu vydal krajský súd odvolaniami napadnutý rozsudok č. k. 1S/6/2008-457 zo dňa 25. októbra 2018, ktorým rozhodnutie právneho predchodcu odporcu č. j. (1566/92), zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007 podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

14. V odôvodnení odvolaniami napadnutého rozsudku krajský súd, po zhrnutí priebehu rozhodovania správnych orgánov a súdov v danej veci, poukázal na to, že oprávnené osoby podaním zo dňa 15. júna 2006 žiadali správny orgán o rozhodnutie aj vo zvyšnej časti parcely č. XXXX o výmere XXX m², ktorá je zastavaná a o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým rozhodnutím právneho predchodcu odporcu č. j. (1566/92), zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007. Krajský súd s poukazom na názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/43/2015 zo dňa 24. augusta 2016 zdôraznil, že ako súd prvého stupňa bol právnym názorom najvyššieho súdu, ako súdu odvolacieho, v ďalšom konaní viazaný.

15. Vo vzťahu k námietke navrhovateľa 2/ o nesplnení podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb., keďže kúpna zmluva nebola uzavretá v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok,

krajský súd poukázal na to, že v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu č. 1566/92, 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003, ktorým bolo oprávneným osobám priznané vlastnícke právo k pozemkom o výmere XXX m² a XXX m², sa už krajský súd zaoberal otázkou tiesne a v rozsudku č. k. 3Sp/20/2004-12 zo dňa 06. októbra 2005 vyslovil, že otázka tiesne a nápadne nevýhodných podmienok bola správnym orgánom precízne skúmaná a vyhodnotená. Správny orgán dospel k záveru, že kúpna zmluva, ktorú uzavreli pôvodní vlastníci na základe nedobrovoľného rozhodnutia a pod vplyvom tlaku vyvolaného vtedajšou spoločenskou situáciou, bola uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok. Pojem tieseň podľa § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb. je potrebné vykladať aj v súvislosti s politickým nátlakom spojeným s obdobím rokov 1948 - 1989. Moment tiesne je potrebné skúmať aj z pohľadu, či k uzavretiu kúpnej zmluvy došlo za okolností v právnom štáte. V danom prípade je potrebné si uvedomiť, že pozemok o výmere X.XXX m² bol vykúpený jednou a tou istou zmluvou č. 62/1986 PK uzavretou dňa 28. januára 1986, a teda keď bola vo vzťahu k prevodu pozemkov o výmere X.XXXm² (XXX m² a XXX m²), záver o preukázaní tiesne sa musí vzťahovať aj k zvyšnej časti výmery XXX m². Je logické že v tiesni bola uzavretá celá kúpna zmluva.

16. Krajský súd ďalej dôvodil, že právny predchodca odporcu pri rozhodovaní o. i. vychádzal zo znaleckého posudku zo dňa 31. júla 1992 vypracovaného znalcom z odboru ceny a odhady, odvetvie nehnuteľností, C.. U. T. na parcelu č. XXXX k. ú. M. X., v ktorom sa uvádza, že v čase obhliadky dňa 27. júla 1992 na pozemku nie sú žiadne porasty, ani objekty, ani spevnené prístupy. Posudok považoval odporca ako dostatočný dôkaz, že v roku 1992 pozemok nebol zastavaný spevnenou cestou a v súvislosti s tým, že na stavbe bolo vydané stavebné povolenie v roku 1987 konštatoval, že táto okolnosť nie je prekážkou v zmysle reštitučného zákona. Stavba cesty nebola zahájená do 2 rokov od vydania stavebného povolenia t. j. do 23. februára 1989, na pozemku v roku 1992 spevnená cesta nebola postavená. Vzhľadom na uvedené, aj v spojení s uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu, vyhodnotil krajský súd námietky o nesplnení podmienok na vydanie nehnuteľnosti podľa zákona č. 229/1991 Zb. ako nedôvodné.

17. S ohľadom na záväzný názor odvolacieho súdu vyslovený v rozhodnutí zo dňa 24. augusta 2016 považoval krajský súd za irelevantnú aj namietanú prekážku rozhodnutej veci. Nesúhlasil s tvrdením, že z napadnutého rozhodnutia správneho orgánu nie je zrejmá výmera ani plocha vydávanej časti, nakoľko táto skutočnosť vyplýva priamo z výroku rozhodnutia právneho predchodcu odporcu, pretože správny orgán oprávneným osobám priznal vlastnícke právo k parcele č. XXXX/XXX o výmere XXX m², druh pozemku - D. P., vytvorenej z časti pôvodnej EN parcely č. XXXX v katastrálnom území M. X.. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na konštatáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 1Sžr/134/2011 zo dňa 10. júla 2012, v ktorom o. i. uviedol, že odporca vo výroku napadnutého rozhodnutia vydávané nehnuteľnosti riadne špecifikoval.

18. Krajský súd súhlasil s argumentáciou správneho orgánu, že povinná osoba nenakladala s nehnuteľnosťou v súlade so zákonom (§ 5 zák. č. 229/1991 Zb.) , v zmysle ktorého predmetné nehnuteľnosti nemohla previesť do vlastníctva iného, a napriek zákonnej úprave boli pozemky prevedené iným subjektom vrátane spoločnosti ZIPP Bratislava spol. s.r.o. (t. č. navrhovateľ 1/). Krajský súd zároveň poznamenal, že zákon č. 229/1991 Zb. so vznikom takýchto právnych úkonov počítal v § 5 ods. 3, v ktorom výslovne uvádza, že také právne úkony sú neplatné.

19. Pokiaľ ide o namietané procesné pochybenia spočívajúce v tom, že správny orgán nerozhodol jedným rozhodnutím o celom reštitučnom nároku, resp. nijakým spôsobom v rozhodnutí č. 1566/92, 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003 neuviedol, že ide o čiastočné rozhodnutie, krajský súd uviedol, že prihliadal na zásadu aplikácie spravodlivosti, keďže spravodlivosť musí byť v procese, ktorým súd interpretuje a aplikuje právo, vždy prítomná ako hodnotový činiteľ. Spravodlivosť je hodnotovým princípom, ktorý je spoločný všetkým demokratickým právnym poriadkom. Nad každým vytváraním súdneho rozhodnutia sa nesie dvojaký imperatív: rozhodnutie musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé.

20. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy v konaní nevznikli a ani právna úprava neumožňuje priznať odporcovi náhradu trov konania. Krajský súd nepriznal náhradu trov konania ani zúčastneným osobám v 1/ až 5/ rade vzhľadom na okolnosť, že ustanovenie piatej časti, druhej a tretej hlavy OSP neupravuje rozhodovanie o trovách zúčastnenej osoby (upravuje len trovy žalobcu a žalovaného), a preto krajský súd postupoval podľa § 246c ods. 1, prvá veta OSP v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP podľa zásady úspechu v konaní. Zúčastneným osobám v 1. - 4. rade, ktoré boli v konaní úspešné, krajský súd náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnili. Zúčastnenej osobe v 5. rade z dôvodu neúspešnosti v konaní krajský súd náhradu trov konania nepriznal.

II.

Argumentácia účastníkov v odvolacom konaní

21. Proti rozsudku krajského súdu č. k. 1S/6/2008-457 zo dňa 25. októbra 2018 podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľa 1/ a 2/ a zúčastnená osoba 5/ (jeden zo subjektov, na ktoré boli po uplatnení reštitučného nároku prevádzané časti predmetných pozemkov) .

22. Navrhovateľ 1/ v odvolaní navrhoval napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť, rozhodnutie právneho predchodcu odporcu č. j. (1566/92), zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007 zrušiť a vec vrátiť odporcovi na ďalšie konanie. Zároveň odporcu zaviazal na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. Poukázal na význam rozhodnutia právneho predchodcu odporcu č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003, z ktorého vôbec nevyplývalo, že ide o rozhodnutie čiastočné alebo neúplné. Podľa navrhovateľa 1/ z tohto rozhodnutia naopak jasne vyplynulo, že zostávajúca časť pôvodnej parcely č. XXXX nemôže byť vydaná kvôli jej zastavanosti. Napriek tomu vydal právny predchodca odporcu nečakane napadnuté rozhodnutie, ktoré krajský súd potvrdil napriek tomu, že odporcom, resp. jeho právnym predchodcom boli porušené základné zásady správneho konania a taktiež nebola rešpektovaná prekážka rozhodnutej veci. V tejto súvislosti navrhovateľ 1/ namietal, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, keď sa vôbec nezaoberal existenciou podania oprávnených osôb zo dňa 15. júna 2006, ktorým správny orgán žiadali o rozhodnutie vo zvyšnej časti parcely č. XXXX o výmere XXX m², pričom vzhľadom na dispozičnú zásadu správneho konania bolo vysporiadanie sa s uvedeným podaním oprávnených osôb zásadné. Rovnako sa krajský súd nezaoberal návrhmi účastníkov konania na vykonanie nových dôkazov.

23. Podľa navrhovateľa 1/ právny predchodca odporcu porušil zásadu zákonnosti vyplývajúcu z čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj z § 3 ods. 1 Správneho poriadku, keďže z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, na základe ktorého zákonného ustanovenia bol oprávnený po právoplatnom uzavretí reštitučnej veci v roku 2003 znova konať a rozhodnúť. Tento postup je zároveň aj v rozpore s princípom ochrany legitímnych očakávaní, ktoré u adresátov rozhodnutie č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003 vyvolalo. Z časového hľadiska považoval za neakceptovateľné, aby správny orgán rozhodol po 11 rokoch, resp. až po 15 rokoch od uplatnenia reštitučného nároku. Mal za to, že s návrhom oprávnených osôb zo dňa 31. decembra 1992 sa správny orgán vysporiadal vydaním vyššie uvedeného rozhodnutia, ktorým došlo ku konečnému vysporiadaniu vzťahov, keď z pôvodnej parcely EN č. XXXX, k. ú. M. X. o výmere X.XXX m² sa odčlenila zastavaná časť a reštituentom sa vydali novovytvorené (nezastavané) parcely č. XXXX/XXX a č. XXXX/XXX. Pri zvyšnej časti pôvodného pozemku parc. č. XXXX totiž existovala prekážka vydania podľa § 11 zákona č. 299/1991 Zb., keďže pozemok bol zastavaný cestou, resp. chodníkom. Mal za to, že nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia odporcu č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003 došlo k vzniku prekážky rozhodnutej veci, ktorá bráni tomu, aby sa v tej istej veci znova konalo a rozhodovalo.

24. Navrhovateľ 1/ dodal, že krajský súd vlastnou aplikáciou spravodlivosti konal arbitrárne, nakoľko spolu s právnym predchodcom odporcu opätovne otvorili dávno právoplatne uzavreté právne vzťahy, ktoré pravdepodobne vyústia do ďalších právnych sporov. V tejto súvislosti poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie právneho predchodcu odporcu zneistí obyvateľov sídliska Y. Y., pričom je zároveň v rozpore so samotnou podstatou zákona č. 229/1991 Zb., ktorého cieľom bolo zlepšenie

starostlivosti o poľnohospodársku pôdu a hospodársky rozvoj vidieka. To všetko popri skutočnosti, že uvedený zákon obsahuje nástroje na menej invazívnu kompenzáciu majetkových krívd pôvodných vlastníkov, a to poskytnutím náhradného pozemku alebo peňažnej náhrady. Na záver odvolania navrhovateľ 1/ namietal záver právneho predchodcu odporcu a krajského súdu týkajúci sa okolností uzavretia kúpnej zmluvy k dotknutej nehnuteľnosti, ktorú mali oprávnené osoby uzavrieť v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Ani správny orgán a ani krajský súd nevykonali v tomto smere žiadne vlastné posúdenie, keď iba odkázali na rozhodnutie správneho orgánu č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003 a rozsudok krajského súdu č. k. 3Sp/20/2004-12 zo dňa 06. októbra 2005, čo navrhovateľ 1/ nepovažoval za dostatočné.

25. Navrhovateľ 2/ v odvolaní navrhoval napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zastával názor, že v predmetnom prípade nie sú splnené podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb., kúpna zmluva zo dňa 28. januára 1986 na výkup pôvodného PK pozemku parc. č. XXXX o výmere X.XXX m² v k. ú. M. X. nebola uzatvorená v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Mal za to, že nápadne nevýhodné podmienky neboli počas celého reštitučného konania vedeného od roku 1992 riadne preukázané a zdokladované. Navyše mal za to, že vydanie pozemku parc. č. XXXX/XXX nie je v súlade s uvedeným zákonom, nakoľko dotknutý pozemok predstavuje súčasť sídliska Y. Y.. S poukazom na § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb. zdôraznil, že pozemok je v celosti zastavaný a je prakticky využívaný ako súčasť sídliska - stoja na ňom komunikácia s chodníkmi, parkoviská a sídlisková zeleň. Uviedol, že predmetná nehnuteľnosť sa na poľnohospodárske účely využívať nedá a ani nebude, a tak jej prípadným vydaním by nebol naplnený účel zákona č. 229/1991 Zb.

26. Poukázal na stavebné povolenie zo dňa 23. decembra 1986 vydané Obvodným národným výborom Bratislava IV na výstavbu „OS V. - Y. Y. - 1. stavba“, pričom výstavba sídliska sa týkala aj dotknutého pozemku parc. č. XXXX M. ú. M. X. podľa ktorého sa stavba mala začať v januári 1987 a dokončená mala byť do júla 1993. Už v roku 1992 bolo jasné, že uvedený pozemok je súčasťou budovaného sídliska, bude využívaný na tento účel a nebude ho možné využívať na poľnohospodársku výrobu. Rovnako aj navrhovateľ 2/ poukázal na to, že v rozhodnutí právneho predchodcu odporcu č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003 nie je uvedené, že ide o čiastočné rozhodnutie vo veci podaného reštitučného nároku. Zdôraznil, že z tohto rozhodnutia potvrdeného rozsudkom krajského súdu č. k. 3Sp/20/2004-12 zo dňa 06. októbra 2005 boli uspokojované i nároky oprávnených osôb. V tejto súvislosti dôvodil, že Správny poriadok neumožňuje správne orgánu vydať čiastočné rozhodnutie vo veci a pokračovanie konania vo zvyšnej časti podania. Mal za to, že uvedeným rozhodnutím zo dňa 30. decembra 2003 došlo k ukončeniu celého reštitučného konania, a preto napadnuté rozhodnutie právneho predchodcu odporcu považoval za nezákonné a v rozpore s princípmi spravodlivosti.

27. Zúčastnená osoba 5/ v odvolaní navrhovala napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť, rozhodnutie právneho predchodcu odporcu č. j. (1566/92), zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007 zrušiť a vec vrátiť odporcovi na ďalšie konanie. Zároveň odporcu zaviazat' na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

28. Namietala, že z napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplýva žiadne vlastné preskúmanie zákonnosti rozhodnutia právneho predchodcu odporcu, keď krajský súd len odkazoval na iné rozhodnutia, a to na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/43/2015 zo dňa 24. augusta 2016 v súvislosti s otázkou res iudicata, ďalej na rozsudok krajského súdu č. k. 3Sp/20/2004-12 zo dňa 06. októbra 2005 v súvislosti s otázkou tiesne a nápadne nevýhodných podmienok pri uzavretí predmetnej kúpnej zmluvy oprávnenými osobami, ako aj na samotné napadnuté rozhodnutie právneho predchodcu odporcu, ktoré v podstatnej časti iba odkazuje na skoršie rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003. To všetko bez toho, aby krajský súd dal odpoveď na tvrdenia a dôkazy predložené nielen zúčastnenou osobou 5/, ale rovnako tak navrhovateľmi 1/ a 2/. Keďže krajský súd neoprel svoje rozhodnutie o vlastné dôvody, napadnutý rozsudok zaťažil nedostatkom riadneho a náležitého odôvodnenia, ktoré je súčasťou práva účastníka konania na spravodlivý súdny proces, čím zúčastnenej osobe 5/ odňal možnosť konať pred súdom.

29. Zúčastnená osoba 5/ trvala na tom v danom prípade existuje prekážka rozhodnutej veci (res iudicata), nakoľko o reštitučnom nároku oprávnených osôb bolo rozhodnuté Okresným úradom Bratislava IV dňa 02. mája 2002 rozhodnutím č. j. 1566/92, zn. 679/02-10/J07 tak, že im bolo priznané vlastnícke právo k pozemkom parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² a parc. č. XXXX/XXX. o výmere XXX m². Naopak, vlastnícke právo k pozemku parc. č. XXXX o výmere XXX m² im priznané nebolo, a to z dôvodu zastavanosti. Proti tomuto rozhodnutiu správneho orgánu bolo podané odvolanie len do rozsahu o priznaní vlastníckeho práva, pričom krajský súd bol v predmetnom konaní v zmysle § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 249 ods. 2 OSP viazaný rozsahom, v akom sa rozhodnutie správneho orgánu napadlo, pričom podľa § 153 ods. 2 OSP nesmel ísť nad rámec návrhu (odvolania). Akékoľvek rozhodnutie krajského súdu nad rámec odvolacích dôvodov by bolo rozhodnutím ultra petitem, a teda rozhodnutím nezákonným. Preto ak krajský súd zrušil uvedené rozhodnutie správneho orgánu rozsudkom č. k. 19S/156/02-29, 19S/205/02 zo dňa 28. novembra 2002, urobil tak len v časti priznania vlastníckeho práva k pozemkom parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² a parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m². Rozhodnutie o nepriznaní vlastníckeho práva k pozemku parc. č. XXXX D. výmere XXX m² nebolo rozsudkom krajského súdu nijako dotknuté, na čom nič nemení ani absencia výroku rozsudku krajského súdu o tom, akú časť rozhodnutia zrušuje. Na základe uvedeného podľa zúčastnenej osoby 5/ právny názor vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6Sžo/43/2015 zo dňa 24. augusta 2016 nemôže obstať a je výsledkom formalistického prístupu bez uvedenia žiadnych dôvodov a bez toho, aby sa odvolací súd zaoberal opravnými prostriedkami, ktorými bolo napadnuté rozhodnutie správneho orgánu. Uvedené potvrdil aj Okresný úrad Bratislava IV vydaním rozhodnutia č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07 zo dňa 30. decembra 2003, ktorým v novom konaní opätovne priznal oprávneným osobám vlastnícke právo iba k pozemkom parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² a parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m², pričom pozemkom parc. č. XXXX o výmere XXX m² sa už nezaoberal.

30. K záveru o vyhodnotení tiesne a nápadne nevýhodných podmienok zúčastnená osoba 5/ namietala, že z napadnutého rozsudku krajského súdu sa nemožno dozvedieť, v čom konkrétnom mali tieseň a nápadne nevýhodné podmienky spočívať. Odôvodnenie krajského súdu v tomto smere považovala za nedostatočné a v rozpore s povinnosťou preskúmať rozhodnutie správneho orgánu. Rovnako ani právny predchodca odporcu sa v napadnutom rozhodnutí nezaoberala otázkou tiesne a nápadne nevýhodných podmienok ako nevyhnutnej podmienky pre priznanie reštitučného nároku. V otázke tiesne a nápadne nevýhodných podmienok nevykonala žiadne vlastné dokazovanie. Len odkazy na skoršie rozhodnutia správneho orgánu a krajského súdu, ktoré sa navyše týkajú iných pozemkov (parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² a parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m²), nie je možné podľa zúčastnenej osoby 5/ považovať za naplnenie požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku a zároveň za splnenie povinnosti presne a úplne zistiť skutočný stav veci.

31. Ďalej zdôraznil, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku vôbec nevysporiadal s námietkou nemožnosti vydania pozemku podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb. Otázka nemožnosti vydania dotknutého pozemku je pritom jednou z kľúčových otázok v tomto konaní. V tejto súvislosti poukázala na pôvodný rozsudok krajského súdu č. k. 1S/6/2008-80 zo dňa 09. júna 2011, v ktorom bolo potvrdené, že pozemok nie je možné vydať s poukazom na uvedené zákonné ustanovenie. Aj keď odvolací súd zrušil tento rozsudok krajského súdu, nezaoberala sa však otázkou nemožnosti vydania pozemku, resp. túto nemožnosť vydania pozemku nespochybnil. Okrem toho, od vydania uvedeného rozsudku krajského súdu nedošlo k takej zmene skutkového alebo právneho stavu, ktorá by odôvodňovala zmenu názoru krajského súdu v otázke nemožnosti vydania pozemku. Na predmetnom pozemku sú zrealizované stavby, ktoré bránia jeho poľnohospodárskemu využitiu, a preto by bolo jeho vydanie v rozpore s účelom zákona č. 229/1991 Zb.

32. V ďalšej časti odvolania zúčastnená osoba 5/ nesúhlasila s odôvodnením krajského súdu týkajúcim sa absencie označenia vydávaného pozemku (jeho výmery a plochy) v napadnutom rozhodnutí správneho orgánu. Konkrétne z napadnutého rozhodnutia č.j. (1566/92), zn. 9731/2007/BER (1081/07) zo dňa 07. decembra 2007 nie je zrejmé ani výmera a ani poloha časti pozemku parcely č.

XXXX/XXX patriacej navrhovateľovi 1/ a parcely č. XXXX/XXX patriacej zúčastnenej osobe 5/. Rozhodnutie hovorí iba o vydaní novovytvorenej parcely, nehovorí však o tom, v akej konkrétnej výmere a v akej konkrétne vymedzenej a zameranej časti sú týmto rozhodnutím dotknuté pozemky, z ktorých bola vytvorená vydávaná parcela.

33. Záverom odvolania poukázala na viaceré porušenia procesných práv navrhovateľa 1/ a zúčastnenej osoby 5/ týkajúce sa ich postavenia ako účastníkov správneho konania. Rovnako sa vyjadrila k zásade spravodlivosti, ktorá nemôže byť korektívom výkonu právomoci správneho orgánu, teda nemôže ospravedlňovať pochybenia správneho orgánu, ktorý rozhodol o reštitučnom nároku po 11 rokoch od jeho uplatnenia. Mal za to, že zásada spravodlivosti by sa mala uplatniť v tomto prípade opačne, keď postup právneho predchodcu odporcu, ktorý po 15 rokoch od uplatnenia reštitučného nároku vydal ďalšie rozhodnutie, je nutné považovať za nespravodlivý a udržuje všetky zainteresované subjekty v právnej neistote, naviac nebolo zohľadnené, že sa jedná o pozemok, ktorý je súčasťou sídliska Dlhé Diely a možnosti zákonnej alternatívy v podobe poskytnutia náhradného pozemku alebo peňažnej náhrady.

34. Odporca vo vyjadrení k odvolaniam navrhovateľov 1/ a 2/ a zúčastnenej osoby 5/ uviedol, že navrhovateľ 2/ podal opravný prostriedok proti pôvodnému rozhodnutiu právneho predchodcu odporcu zo dňa 02. mája 2002 pod č. 1566/92, zn. 679/02-10/J07 z dôvodu napadnutia reštitučného titulu, t. j. kúpnej zmluvy uzavretej oprávnenými osobami, pri uzavretí ktorej nemali byť splnené podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb. To znamená, že absencie tiesne a nápadne nevýhodných podmienok sa mala vzťahovať na celú kúpnu zmluvu, teda aj na nevýdávanú časť pozemku o výmere XXX m². Je preto logické, že krajský súd v následnom rozhodnutí zrušil rozhodnutie právneho predchodcu odporcu v celom rozsahu. Na základe uvedeného sa odporca nestotožňoval s argumentáciou odvolateľov, že opravným prostriedkom bola napadnutá len časť pôvodného rozhodnutia správneho orgánu.

35. Ďalej odporca poukázal na rozhodnutie jeho právneho predchodcu zo dňa 30. decembra 2003 pod č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07, ktorým bolo rozhodnuté o časti reštitučného nároku oprávnených osôb a ktoré bolo potvrdené rozsudkom krajského súdu č. k. 3Sp/20/2004-12 zo dňa 06. októbra 2005 s odôvodnením, že otázka tiesne a nevýhodných podmienok bola správnym orgánom precízne skúmaná a dokazovaná. Proti tomuto rozsudku krajského súdu nebolo podané odvolanie, a preto uvedené rozhodnutie právneho predchodcu odporcu nadobudlo právoplatnosť. Keďže sa jedná stále o jednu a tú istú kúpnu zmluvu, pri ktorej nie je možné, aby v časti splňala okolnosti jej uzavretia v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok a v inej časti nie, námietky o nesplnení podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb. považoval odporca preto za irelevantné. V tejto súvislosti navyše odporca poukázal na § 40 Správneho poriadku, podľa ktorého, ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný.

36. Odporca rovnako nesúhlasil s názorom, podľa ktorého nerozhodnutím o celom nároku jedným rozhodnutím bol porušený Správny poriadok. Dôvodil, že v Správnom poriadku nie je nikde uvedené, že o nároku musí byť rozhodnuté jedným rozhodnutím. V tejto súvislosti poukázal na bežnú prax v reštitučných veciach, pri ktorých sa nerozhoduje jedným rozhodnutím a tento postup správneho orgánu nebol nikdy namietaný. V mnohých prípadoch ani nie je možné rozhodovať o celom uplatnenom nároku jedným rozhodnutím, keď uplatnených parciel v jednom nároku môže byť aj 10 a viac a každá parcela prešla na štát rôznymi reštitučnými titulmi. Zdôraznil, že námietky tohto typu sú účelové s cieľom zakryť porušenie § 5 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. Mal za to, že postavením stavby po účinnosti zákona došlo k zámernému zmareniu účelu reštitučného zákona, ktorým je v prvom rade vydanie nehnuteľnosti in natura.

37. Zastával názor, že je bez právneho významu posudzovať, či stavba na vydávanom pozemku bráni poľnohospodárskemu využitiu, nakoľko v čase účinnosti zákona bol pozemok voľný a nezastavaný, o čom svedčí aj znalecký posudok C.. U. T. zo dňa 30. júla 1992. Takýto stav pozemku bol aj v roku 1997, čoho dôkazom je Atlas ortofotomáp Bratislavy z leteckého snímkovania Bratislavy v júli 1997. Nestotožňoval sa ani s tvrdením, že z preskúmaného rozhodnutia nie je zrejماً výmera a plocha

vydávanej nehnuteľnosti. Zdôraznil, že vydávaná časť pôvodnej nehnuteľnosti parc. č. XXXX je presne vymedzená geometrickým plánom č. 60/2007/2. V geometrickom pláne sú vydielované (diel 1-4) časti vydávaného pozemku parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² patriace jednotlivým spoločnostiam. Dodal, že v danom prípade boli splnené všetky podmienky na uznanie reštitučného nároku s tým, že i keď je v súčasnosti pozemok zastavaný, táto skutočnosť je irelevantná, nakoľko pozemok nebol zastavaný v čase účinnosti zákona, ani 2 roky po vydaní stavebného povolenia, a teda stavby realizované na pozemku nie sú prekážkou na vydanie. Mal za to, že nie je možné protizákonným prevodom a následne protizákonnou výstavbou uprieť právo oprávnených osôb na vydanie nehnuteľnosti, ktoré im zákon priznáva. Na základe uvedeného odporca navrhoval napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

38. K odvolaniam navrhovateľov 1/ a 2/ a zúčastnenej osoby 5/ sa prostredníctvom právneho zástupcu vyjadrila aj zúčastnená osoba 4/, ktorá odvolania považovala za nedôvodné a odôvodnené len opakujúcimi sa námietkami účastníkov konania, s ktorými sa už súdy v danej veci vysporiadali. Pridržiavala sa argumentácie odporcu a žiadala, aby bolo vo veci rozhodnuté tak, že predmetná časť parcely sa vydáva.

III.

Posúdenie odvolacieho súdu

39. Dňom 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

40. Podľa § 492 ods. 1 Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

40. S účinnosťou od 01. januára 2021 bola ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z. doplnená Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 01. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prejednávaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 3S a v odvolacom konaní je naďalej vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

41. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolaní navrhovateľov 1/ a 2/ a tiež zúčastnenej osoby 5/ podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250l ods. 2 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk a dospel k záveru o nutnosti zmeny napadnutého rozsudku krajského súdu.

42. Podľa preambuly zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej aj len „zákon“), zákon bol prijatý v snahe zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia

43. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. oprávnenou osobou je štátny občan Slovenskej republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

44. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. povinnými osobami sú štát alebo právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona nehnuteľnosť držia.

45. Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. povinná osoba je povinná s nehnuteľnosťami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára, odo dňa účinnosti tohto zákona nemôže tieto veci, ich súčasti a príslušenstvo previesť do vlastníctva iného. Také právne úkony sú neplatné. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva ustanovením § 28 nedotknuté.

46. Podľa § 6 ods. 1 písm. k/ zákona č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok.

47. Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb. pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

48. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. v prípade uvedenom v odseku 1 sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne do vlastníctva stanoveným postupom iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli jej pôvodné pozemky, alebo sa jej poskytne náhrada za pozemky v peniazoch.

49. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu zo dňa 25. októbra 2018, ktorým nebolo vyhovené oprávnenému prostriedku navrhovateľov 1/ a 2/ podanému proti rozhodnutiu právneho predchodcu odporcu, ktorým bolo vyhovené uplatnenému reštitučnému nároku a bolo rozhodnuté o navrátení vlastníctva k zastavanému pozemku v k. ú M. X., C-KN parc. č. XXXX/XXX, D. P. o výmere XXX m², predstavujúca zastavanú časť sídliska M. X. - Y. Y. (komunikácia s chodníkmi, parkoviská a sídlisková zeleň), ako vyplýva z predloženej kópie katastrálnej mapy a ortofotomapy na čl. 441 a 442 súdneho spisu.

50. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako súd odvolací v medziach odvolaní preskúmal rozsudok krajského súdu, pričom preskúmal aj napadnuté rozhodnutie právneho predchodcu odporcu vzhľadom na potrebu vysporiadať sa so spochybňovaním toho, že sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľov a že správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia právneho predchodcu odporcu. V tejto súvislosti nemožno poprieť, že v dôsledku aplikovanej právnej úpravy a použitých prostriedkov procesnej úpravy, ako aj v dôsledku nie vždy konzistentnej rozhodovacej činnosti súdov sa jedná o dlhotrvajúce konanie, výsledkom ktorého má byť rozhodnutie o zvyšnej časti reštitučného nároku uplatneného na základe zákona č. 229/1991 Zb. v lehote do 31.12.1992.

51. Aplikovaná procesnoprávna úprava tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku upravuje rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l ods. 1) postupom, keď krajský súd vystupuje ako odvolací orgán v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Súd v takom konaní musí brať ohľad nielen na konkrétne okolnosti prípadu, na ktoré bol povinný prihliadať správny orgán, ale vzhľadom na špecifickosť konania, kedy súd preskúmava neprávoplatné rozhodnutie správneho orgánu, musí prihliadať aj na skutkový stav existujúci v čase svojho rozhodovania.

52. V súvislosti s rozhodovaním o uplatnenom reštitučnom nároku podľa zák. č. 229/1991 Zb. treba na úvod uviesť, že rozhodovanie pred správnym orgánom možno rozdeliť na dve fázy, v prvej sa rieši otázka, či osoby ktoré si uplatnili reštitučný nárok resp. ich právni nástupcovia splňajú vo vzťahu k identifikovaným nehnuteľnostiam podmienky pre uznanie za oprávnené osoby v zmysle § 4 zákona v nadväznosti na preukázanie reštitučného titulu v zmysle § 6 zákona. Výsledkom tejto časti konania je záver o tom, či sú v návrhu uvedené osoby na základe preukázania konkrétneho reštitučného titulu uznané za oprávnené osoby na odstránenie preukázanej majetkovej ujmy niektorým zo zákonom predvídaných spôsobov.

53. V prípade kladného záveru sa v ďalšej fáze správneho konania sa rozhoduje o tom, či je možné oprávnenej osobe navrátiť (priznať) vlastnícke právo k nehnuteľnosti, čo je primárny účel zákona, alebo vzhľadom na existenciu prekážok vydania (§ 11 ods. 1 zákona) prichádza do úvahy subsidiárna možnosť bezodplatného prevodu iného pozemku stanovených parametrov alebo poskytnutie náhrady v peniazoch.

54. Výsledkom postupu správneho orgánu, ktorý sa procesne riadi správnym poriadkom je rozhodnutie, proti ktorému je možné podať odvolanie na krajský súd, ktorého postup sa riadi ustanovením tretej hlavy piatej časti OSP. Rozhodnutie krajského súdu je preskúmateľné na základe odvolania, na prejednanie ktorého je v súčasnosti príslušný Najvyšší správny súd. Zo sumarizácie týchto zákonných postupov vyplýva, že všetci aktéri konania o uplatnenom reštitučnom nároku majú k dispozícii procesnoprávne prostriedky, ktorými sa môžu domáhať sa preskúmania zákonnosti postupov a záverov prijatých v konaniach vedených na základe dvoch procesnoprávných úprav, pričom definitívnu odpoveď na všetky sporné otázky by mal dať v rámci svojich kompetencií odvolací súd .

55. V prejednávanej veci možno odvolacie dôvody rozdeliť do dvoch kategórií jednak ako dôvody hmotnoprávneho charakteru (správnosť záveru o preukázaní reštitučného titulu podľa § 6 ods. 1 písm. k/ , možnosť vydania pozemku zastavaného po prevode vlastníctva na štát v nadväznosti na účel zákona), ďalej procesnoprávneho charakteru (námietky prekážky postupu res iudicata, arbitrárnosť záverov krajského súdu, neodôvodnené odchylenie sa od vysloveného právneho názoru o nemožnosti vydania nehnuteľnosti, neodôvodnenie záveru o tiesni a nápadne nevýhodných podmienkach, zásah do stavu právnej istoty, porušenie procesných práv subjektov, na ktoré bola predmetná nehnuteľnosť po nadobudnutí účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. prevádzaná). Oba druhy námietok a z nich vyplývajúce dôsledky sú navzájom prepojené a nepochybne má značný vplyv na rozsah námietok a ich vzájomnú súvislosť aj priebeh doterajšieho konania vo veci uplatneného reštitučného nároku, v ktorom bolo vydané viacero rozhodnutí správneho orgánu aj súdnych rozhodnutí.

56. Pokiaľ sa týka priznania postavenia oprávnených osôb v zmysle § 4 zákona, v súdnom konaní označených ako účastníci 1/ - 4/ , v odvolacom konaní je opakovane spochybňovaná

- správnosť záveru o preukázaní reštitučného titulu v zmysle § 6 ods. 1 písm. k/ t.j. nehnuteľnosť prešla na štát alebo inú právnickú osobu na základe kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok.

- je spochybňovaný postup, keď krajský súd svoj záver o splnení tejto podmienky vo vzťahu k jednej časti z pozemku ku ktorému bol uplatnený reštitučný nárok považoval za dostatočne odôvodnený poukazom na právoplatnosť rozhodnutia krajského súdu ktoré bolo (vo vzťahu k ďalším dvom častiam pôvodného pozemku tvoriacim predmet súdneho prieskumu) založené na preukázaní, že zmluva bola uzavretá v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok

- je namietané že v prejednávanej veci nevykonal krajský súd k tomuto záveru žiadne dokazovanie, neuviedol žiadne svoje právne posúdenie a súd sa nikdy nezaoberal skúmaním nápadne nevýhodných podmienok.

57. Všeobecne možno skonštatovať, že riešenie otázky posudzovania tiesne a nápadne nevýhodných podmienok, ktoré bolo aplikované aj pri posudzovaní kúpnej zmluvy zo dňa 28. januára 1986 je

vzhľadom na dátum doby, ktorá uplynula od prijatia zákona č. 229/1991 Zb. ako aj ďalších reštitučných zákonov, dostatočne vyriešené judikatúrou ústavného súdu (napr. nález ÚS SR III.ÚS 127/2010), ako aj všeobecných súdov. Jednoznačne sa akcentuje historické vyhodnotenie obdobia rokov 1948 - 1989 ako obdobia neslobody, s dôsledkami pre posudzovanie slobody vôle pri uzavieraní právnych úkonov, účelom ktorých bol prevod poľnohospodárskeho a lesného majetku na štát alebo iné právnické osoby. Dostatočne bola súdmi judikovaná aj posudzovanie nápadne nevýhodných podmienok so záverom, že len zo skutočnosti, že v zmluve bola dojednaná a následne vyplatená cena podľa platného cenového predpisu, nevylučuje to že sa vzhľadom na okolnosti prípadu (napr. nadobudnutie a záujem na ďalšom užívaní majetku), nemohlo jednať o nápadne nevýhodné podmienky.

58. V prejednávanej veci už s ohľadom na zásady elementárnej logiky nemožno prehliadať skutočnosť, že rozhodnutím právneho predchodcu odporcu zo dňa 07. decembra 2007 bolo rozhodované o C-KN parc. č. XXXX/XXX, ktorá predstavovala jednu z troch častí pôvodne vykúpenej parcely č. XXXX o výmere XXXX m². Je nespochybnené, že o zvyšných dvoch častiach vykúpenej parcely (XXXX/XXX, XXXX/XXX) bolo rozhodnuté právnym predchodcom odporcu dňa 30.12.2003 rozhodnutím pod č. 1566/92 zn. 1909/03-10/J07, potvrdeným krajským súdom v Bratislave rozsudkom č. 3Sp/20/2004-12 zo dňa 6.októbra 2005. Ak o týchto častiach z pôvodne uplatneného reštitučného nároku k majetku prevedenému kúpnu zmluvou zo dňa 28. januára 1986 bolo právoplatne rozhodnuté na základe záveru o uzavretí kúpnej zmluvy v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, bolo by absolútne nelogické a v rozpore s princípom právnej istoty očakávať odlišné vyhodnotenie okolností uzavretia predmetnej kúpnej zmluvy vo vzťahu k tejto časti nehnuteľnosti. Odvolací súd sa teda stotožňuje s logickým odôvodnením odporcu aj krajského súdu v tejto otázke a vo vzťahu k odôvodneniu krajského súdu považuje za dostatočný odkaz na právoplatné rozhodnutie založené na vyhodnotení preukázania právneho titulu vo vzťahu k parcelám č. XXXX/XXX a XXXX/XXX. Za daných okolností nebola teda dôvodná ani námietka nevysporiadania sa s potrebou preukázania splnenia kumulatívnej požiadavky nápadne nevýhodných podmienok pri uzavieraní kúpnej zmluvy.

59. Závažnou procesnou námietkou bolo spochybňovanie postupu právneho predchodcu odporcu, ktorý mal rozhodovaním o parcele č. XXXX/XXX pri vydávaní napadnutého rozhodnutia postupovať v rozpore s prekážkou postupu konania vo veci (prekážka res iudicata), v zmysle ktorej nie je možné (mimo zákonom predvídaných postupov) rozhodovať o veci, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté. Medzi účastníkmi odvolacieho konania bolo rozporné vyhodnotenie dôsledkov rozhodnutia právneho predchodcu odporcu zo dňa 02. 05. 2002 č.1566/92, zn. 679/02-10/J/07 ktorým bolo rozhodované o reštitučnom nároku k uplatnenej výmere XXXX m², pričom bolo rozhodnuté o navrátení vlastníctva k parcelám o výmere XXX m² a XXX m², vlastníctvo k parcele o výmere XXX m² nebolo priznané pre prekážku vydania. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolateľmi v tom, že ak odvolanie proti tomuto rozhodnutiu bolo podané povinnou osobou, vzťahovalo sa iba na časti výroku o navrátení vlastníctva a zvyšná časť (výmera XXX m² ktorá nebola vydaná) nebola odvolaním dotknutá. Takýto názor nemá oporu v procesných predpisoch a je nelogický aj vzhľadom na to, že odvolacím dôvodom bolo aj spochybňovanie preukázania reštitučného titulu. Z toho dôvodu zrušujúce rozhodnutie krajského súdu č. 19S 156/02 - 29, 19S 205/02 zo dňa 28.11.2002 logicky a zákonne konformným spôsobom zrušilo celé rozhodnutie zo dňa 2.5.2002. Ďalší postup právneho predchodcu odporcu, ktorý po zrušení veci rozhodnutím zo dňa 20.12.2003 rozhodol o dvoch nezastavaných parcelách (XXX m² a XXX m²) a v konečnom dôsledku až rozhodnutím zo 07. decembra 2007 rozhodol o zvyšnej časti o výmere XXX m² , nemožno vyhodnotiť ako odporujúci základným zásadám a právnej úprave správneho konania. V tejto otázke sa úplne stotožňuje s právnym vyhodnotením a argumentáciou obsiahnutou v rozhodnutí NS SR sp.zn 6Sžo/43/2015 zo dňa 24. augusta 2016.

60. K prípustnosti „čiastkových“ rozhodnutí o reštitučnom nároku odvolací súd uvádza vedomosť zo svojej rozhodovacej činnosti o tom, že nie je neobvyklé, ak o časti nárokov uplatnených jedným reštitučným návrhom, je rozhodnuté skorším rozhodnutím a o ďalších čiastkových nárokoch , pri ktorých je potrebné napr. doplnenie dokazovania, je rozhodnuté samostatným rozhodnutím. Odvolací súd nemá vedomosť o právnej úprave ktorá by zakazovala vydávanie takýchto rozhodnutí o časti

uplatneného nároku, ani o právnej úprave, ktorá by vyžadovala označenia takýchto rozhodnutí ako čiastkové. Takýto postup nepovažuje za zásah do právnej istoty, naopak ho považuje za postup korešpondujúci s účelom zákona. Na zmiernenie majetkových krívd je nepochybne účelnejšie, čo aj postupné uspokojovanie jednotlivých nárokov, ako vyckávanie na komplexné rozhodnutie o celom uplatnenom nároku, vydanie ktorého môže byť objektívne oddialené z dôvodu požiadaviek doriešenia čiastkovej otázky netýkajúcej sa celého reštitučného nároku.

61. Pri posudzovaní ďalšej odvolacej námietky, spochybňovania správnosti vyhodnotenia existencie prekážky vydania predmetnej nehnuteľnosti podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 229/1991 Zb., sa odvolací súd nestotožnil s právnym vyhodnotením vykonaným odporcom ani krajským súdom. Je objektívne preukázanou skutočnosťou, že predmetná parcela C-KN parc. č. XXXX/XXX - D. P. o výmere XXX m² v k. ú. M. X., vytvorená z časti pôvodnej EN parcely č. XXXX, je súčasťou sídliska M. X. - Y. Y. v Bratislave a je na nej umiestnená pozemná komunikácia (viď bod 49 tohto rozsudku).

Pri posudzovaní spôsobu vybavenia reštitučného nároku oprávnených osôb nie je možné na túto skutočnosť neprihliadať. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym vyhodnotením vykonaným právnym predchodcom odporcu a následne prevzatým krajským súdom v zmysle ktorého skutočnosť rozhodujúca pre prijatie záveru o existencii prekážky vydania pozemku (navrátenia vlastníctva) je to, či zastavanosť pozemku (prekážka vydania) bola preukázaná ku dňu nadobudnutia účinnosti reštitučného zákona (zhrnutie vo vyjadrení odporcu k odvolaniam bod 47 tohto rozsudku). Naopak, má za to, že pre právne vyhodnotenie možnosti vydania nehnuteľnosti má podstatný význam existencia prekážky, o ktorej mal rozhodujúci orgán vedomosť najneskôr pred vydaním rozhodnutia vo veci reštitučného nároku.

62. Odvolací súd považuje v tejto súvislosti za podstatné správne aplikovať ust. § 11 ods. 1 písm. d) v zmysle ktorého pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

63. Zákon teda vo vzťahu k skúmaniu relevantnej existencie prekážky vydania pozemku, neobsahuje časové obmedzenie „ku dňu účinnosti zákona“, dokonca ani „ku dňu uplatnenia reštitučného nároku“, nijako nevymedzuje dobu, dokedy mohla prekážka vydania nastať. Logickou sa javí požiadavka na to, aby existencia prekážky vydania nehnuteľností bola skúmaná a zohľadnená v rámci zisťovania podkladov rozhodnutia vo veci uplatneného reštitučného nároku. Najskorší moment vzniku prekážky (po prechode alebo prevode pozemku) je rozhodujúci pre kvalifikáciu reštitučného nároku vzhľadom na predmet zmluvy, ale limitujúcim momentom pre zohľadnenie zistenia preukázanej existencie prekážky musí byť až moment predchádzajúci bezprostredne vydaniu rozhodnutia (§ 31 ods. 1 Správneho poriadku). Tento záver je podľa odvolacieho súdu aplikovateľný na všetky prípady zákonom predvídaných prekážok vydania pozemku. Akceptovanie opačného výkladu by viedlo k absurdným záverom o tom, že v snahe zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia, by sa teoreticky mali reštituentom vydávať pozemky na ktorých boli (čo aj v rozpore so zákonom) po nadobudnutí účinnosti zákona zriadené cintoríny, športoviská, botanické záhrady, alebo ako v prejednávanej veci postavená cestná komunikácia s chodníkmi, parkoviská a sídlisková zeleň.

64. Odvolací súd uznáva, že určité ráció má aj opačný právny názor, prioritizujúci stav ku dňu nadobudnutia účinnosti reštitučného zákona, prípadne uplatnenia reštitučného nároku. Zároveň však považuje za podstatné, že pri nemožnosti aplikácie doslovného znenia zákona je pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov zásadná požiadavka na rešpektovanie účelu zákona, systematická súvislosť a požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov. (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej

argumentácii. V tomto kontexte argumentáciu odporcu o tom, že „nie je možné protizákonným prevodom a následne protizákonnou výstavbou uprieť právo oprávnených osôb na vydanie nehnuteľnosti, ktoré im zákon priznáva“ nepovažuje za korešpondujúcu s vyššie uvedeným účelom zákona.

65. Podľa odvolacieho súdu nemožno zamieňať a treba odlišovať nároky vyplývajúce z uplatnenia reštitučného nároku na vydanie nehnuteľnosti (ak neexistuje zákonná prekážka v zmysle § 11 ods. 1 zákona) eventuálne priznanie náhradného pozemku alebo peňažnej kompenzácie, s nárokmi ktoré prípadne vznikli z titulu porušenia povinností povinnej osoby v zmysle § 5 ods. 3 zákona 229/1991 Zb.

66. Pokiaľ odvolatelia poukazovali na porušenie práv jednotlivých účastníkov konania odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené závery a účel konania dopĺňa, že v prvom rade každý z účastníkov sa môže domáhať ochrany iba svojich subjektívnych práv (§250l ods. 2 OSP v spojení s § 247 ods. 1 OSP), nie je preukázané žiadne relevantné pochybenie krajského súdu vo vzťahu k procesnému postaveniu a realizácii práv subjektov ktoré sa stali účastníkmi správneho a súdneho konania z titulu prevodov vlastníctva v rozpore s § 5 ods. 3 zákona, pokiaľ krajský súd aj vzhľadom na dĺžku trvania konania rozhodoval nekonzistentne (závery v otázke res iudicata) zákonnosť tohto postupu bola vyriešená odvolacím súdom. Opakované namietanie neprimeranej dĺžky konania nemôže mať vplyv na právne závery a rozhodovanie odvolacieho súdu

IV.

Záver

67. Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúvané rozhodnutie zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie v ktorom bude viazaný vysloveným právnym názorom súdu (§ 250j ods. 7 OSP) v tom smere, že na základe doterajších výsledkov konania bolo dôvodne rozhodované o vzniku a titule reštitučného nároku k dostatočne identifikovanej nehnuteľnosti, vzhľadom na vzniknuté procesné nástupníctvo po oprávnenej osobe E.. Š. Y. dôjde k novému určeniu spoluvlastníckych podielov a pri rozhodovaní bude zohľadnená zistená prekážka vydania pozemkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona.

68. O trovách prvostupňového konania aj o trovách odvolacieho konania rozhodol pri vyhlásení rozsudku odvolací súd podľa § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 a § 151 ods. 1 a 2 OSP tak, že procesne úspešnému navrhovateľovi 1/ ich náhradu priznal. Procesne úspešnému navrhovateľovi 2/ zo zákona oslobodenému od platenia súdnych poplatkov (§4 ods. 2 písm. b) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch), ktorý si žiadne iné trovy konania neuplatnil, ich náhradu nepriznal. Odvolací súd zúčastneným osobám v 1/ až 5/ rade náhradu trov prvostupňového ani odvolacieho konania nemohol priznať vzhľadom na osobitosť právnej úpravy rozhodovania o trovách konania pri súdnom prieskume rozhodnutí správnych orgánov podľa druhej a tretej hlavy piatej časti OSP, ktorá v ustanovení § 250k ods. 1 upravuje rozhodovanie o trovách konania len z pohľadu úspešnosti žalobcu.

69. Podľa § 151 ods. 1,2 OSP, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

70. O výške náhrady trov prvostupňového konania priznanej procesne úspešnému navrhovateľovi 1/ rozhodoval súd s v zmysle ust. § 246c OSP v spojení s ust. § 224 ods. 1, 2 OSP a § 151 ods. 1,2 OSP a vzhľadom na to, že navrhovateľ v I. rade v zákonom stanovenej lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia

rozsudku (o ktorom bol informovaný postupom v zmysle § 156 ods. 3 OSP) trovy konania nevyčísliť, mohla mu byť priznaná iba náhrada trov konania vyplývajúca zo spisu, ktorá v danom prípade mohla pozostávať iba zo zaplateného súdneho poplatku.

71. Zo súdneho spisu bolo zistené, že na základe výzvy krajského súdu 1S 6/2008 - 34 zo dňa 14.1.2009 na zaplataenie súdneho poplatku za žalobu podľa pol. 10 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov navrhovateľ 1/ zaplatil dňa 2.2.2009 kolkovými známami súdny poplatok 66 Eur. Výzva bola vydaná v rozpore s ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Podaním došlým súdu dňa 16.8.2011 požiadal o vrátenie súdneho poplatku zaplateného na základe nesprávnej výzvy súdu, krajský súd však nerozhodol o vrátení súdneho poplatku v prekluzívnej lehote podľa § 13 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, ktorá uplynula dňa 31.12.2012. Vzhľadom na to, že iné zákonom predvídané trovy prvostupňového konania zo spisu nevyplývali, odvolací súd nebol v časti trov prvostupňového konania viazaný vyhláseným rozhodnutím (§ 151 ods. 2 OSP), a v písomnom vyhotovení rozsudku uviedol, že navrhovateľovi 1/ nárok na náhradu trov prvostupňového konania nepriznáva.

72. O výške náhrady trov konania pred odvolacím súdom priznanej procesne úspešnému navrhovateľovi 1/ rozhodoval súd s v zmysle ust. § 246c OSP v spojení s ust. § 224 ods. 1 OSP a ust. § 151 ods. 1,2 OSP a vzhľadom na to, že právny zástupca v zákonom stanovenej lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia rozsudku (o ktorom bol informovaný postupom v zmysle § 156 ods. 3 OSP) náhradu trov konania nevyčísliť, mohla mu byť priznaná iba náhrada trov konania vyplývajúca zo spisu, ktorá v danom prípade mohla pozostávať iba zo zaplateného súdneho poplatku.

73. Zo súdneho spisu vyplýva, že v súvislosti s podaním odvolania proti rozsudku krajského súdu dňa 15.1.2019 vznikla v zmysle § 5 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch navrhovateľovi 1/ poplatková povinnosť, na ktorú mal byť v zmysle § 5 ods. 2 poplatkového zákona zaviazaný uznesením, v dôsledku čoho by uplynutím 3 dní od jeho právoplatnosti bol poplatok splatný. Zákonná lehota na vyrubenie tohto poplatku krajským súdom končí v zmysle § 13 ods. 3 poplatkového zákona dňom 31.12.2022. Vzhľadom na doterajší priebeh konania, účel súdneho prieskumu a prioritu konania vo veci samej (rozhodovanie o reštitučnom nároku z roku 1992) za situácie, keď obdobný rozsah odvolacích dôvodov uvádzali všetci traja odvolatelia, nepovažoval odvolací súd za dôvodné a účelné vracať vec na rozhodnutie o poplatkovej povinnosti navrhovateľa 1/ krajskému súdu, čo by nepochybne viedlo k ďalšiemu predlžovaniu konania. Za vyššie opísanej situácie nepovažoval za účelné a logické ani to, že by jedným výrokom rozsudku zaviazal navrhovateľa 1/ zaplatiť súdny poplatok za odvolacie konanie a ďalším výrokom rozhodol o povinnosti odporcu v tomto rozsahu nahradiť trovy konania.

74. Vzhľadom na to, že iné zákonom predvídané trovy odvolacieho konania zo spisu nevyplývali, odvolací súd nebol v časti trov odvolacieho konania viazaný vyhláseným rozhodnutím (§ 151 ods. 2 OSP), a v písomnom vyhotovení rozsudku uviedol, že navrhovateľovi 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

75. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

